

De kick van vrijwilligerswerk

Klaske Delhij

Je werkt je uit de naad, maar verdient er geen cent mee. Vrijwilligerswerk suf? Vier jongeren vinden van niet: "Het is echt te gek om dit te doen."

Ze snappen best dat andere jongeren vrijwilligerswerk 'suf' vinden. "Je gaat je niet uit de naad werken voor niks," zegt Jasper. Hij is net terug uit Ecuador, waar hij zes maanden als vrijwilliger heeft meegedraaid in een opvangcentrum voor straatkinderen. Toch is hij het niet eens met zijn leeftijdgenoten. Al heeft hij er dan geen cent mee verdiend, hij krijgt er wel wat voor terug: leuke contacten en kennismaking met een heel andere cultuur. Ook de andere drie doen het niet helemaal voor 'niks'. Bo geeft les in wakeboarden en kan in ruil daarvoor zelf gratis op de plank staan. Bart organiseert een groot evenement, waarvoor hij studiepunten krijgt en Sharon zit in het actieteam van Greenpeace en maakt daardoor spannende dingen mee: "Je komt op allerlei plekken, ik ben al voor acties in Denemarken en Frankrijk geweest. En je komt in de meest maffe situaties terecht. Het is leuk om te zien hoe je jezelf handhaaft in zo'n situatie, je leert jezelf kennen."

Vrijwilligerswerk spekt je portemonnee niet, maar kan dus toch veel opleveren: verbreding van je horizon, nieuwe uitdagingen, andere mensen leren kennen, plezier maken en ervaring. Bovendien is het bij uitstek een 'maatschappelijke oefenplek'. Er worden nog niet zoveel eisen aan je gesteld als in een baan en je kunt op je gemak rondneuzen of het werk iets voor je is. Om het voor jongeren aantrekkelijker te maken, wordt door scholen geëxperimenteerd met vrijwilligerswerk voor studiepunten en sommige organisaties reiken een certificaat uit. Marjet van Houten werkt bij het Nederlands Instituut voor Zorg & Welzijn (NIZW) en bekijkt of er mogelijkheden zijn om in Nederland een standaard-certificaat te geven aan vrijwilligers. In het buitenland zijn daar al goede ervaringen mee. De ervaring die je op doet als vrijwilliger wordt door zo'n certificaat meer erkend door de buitenwereld. "In het certificaat staat wat iemand kan. Hiermee kun je bijvoorbeeld naar je

toekomstige werkgever stappen," zegt Van Houten.

Sandra Kamerbeek, projectleider Jongeren bij Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), heeft gemerkt dat steeds minder jongeren actief zijn in het vrijwilligerswerk. Eén op de vier Nederlanders zet zich belangeloos in voor bijvoorbeeld een sportclub, buurtvereniging of kerk. Het aandeel van jongeren is echter marginaal. Waar de oudere generatie zich inzet omwille van 'het goede doel', laten jongeren zich niet meer aanspreken op dat soort waarden en normen, denkt Kamerbeek. Bo herkent dat wel: "Ik denk dat jongeren heel weinig nog de moeite kunnen opbrengen om bepaalde dingen te doen. Ik weet het ook wel van mezelf uit die tijd, je wilt gewoon hangen met je vrienden. Als je ouders iets vragen is het al teveel, laat staan dat je zomaar iets vrijwillig gaat doen. Het is een fase, daar kom je wel weer overheen."

In vijftig jaar is het aantal jongeren onder vrijwilligers gedaald van twaalf naar drie procent. Volgens Kamerbeek speelt ook de vergrijzing mee: er zijn gewoonweg minder jongeren. Daarbij hebben jongeren het steeds drukker met school, bijbaantjes, sport en uitgaan. Er blijft dus weinig tijd over. Veel jongeren denken bovendien dat vrijwilligerswerk saai is ('bejaarden helpen oversteken ofzo'). Onterecht, vindt Kamerbeek, want vrijwilligerswerk is heel divers en kan ook hip zijn: pillen controleren op houseparties, posters bedenken voor *Loesje* of meehelpen op een muziekfestival.

Maatschappelijk gezien is het belangrijk dat jongeren zich actief inzetten voor de samenleving. Enerzijds vanwege de mankracht: als minder mensen bereid zijn mee te helpen, bestaat op den duur de kans dat activiteiten moeten stoppen. Waar zouden de sportclubs en belangenorganisaties zijn zonder de helpende hand van hun leden? Anderzijds

speelt ook mee dat de binding met de samenleving toeneemt, als je je er actief voor inzet. Veel jongeren klagen dat ze te weinig worden gehoord, dat volwassenen voor hen beslissingen nemen en bepalen wat er gebeurt. "Ik zou het wel positief vinden als meer jongeren zich actief inzetten, al moet

iedereen doen wat 'ie zelf wil," zegt Sharon, "Maar je kunt overal wel over klagen en niks doen. Mij geeft het een goed gevoel dat ik me inzet voor iets waar ik voor sta." En als je meehelpt, kun je je stem laten horen. Want 'de maatschappij, dat ben jij'!

Wil je ook actief worden?

Op vrijwilligerswerk.pagina.nl vind je informatie en allerlei organisaties die vrijwilligerswerk aanbieden, in binnen- en buitenland.

www.vrijwilliger.nl is een landelijke vacaturebank: je kunt *online* zoeken naar een leuke activiteit in jouw woonplaats.

Wil je een korte klus doen? Kijk dan op de klussenbank van www.freeflex.nl.

Ook de *site* van de vrijwilligerscentrales www.vrijwilligerscentrale.nl biedt een kijkje in haar vacaturebank. Je kunt ook gewoon langsgaan bij de vrijwilligerscentrale in jouw buurt. Kijk voor adressen in de telefoongids.

Wie: Bo Schenk

Leeftijd: 24

Woonplaats: Barendrecht

Studie/beroep: Werkt als invalkracht bij verstandelijk gehandicapten en op zaterdagavond in een discotheek

Vrijwillig: instructeur voor wakeboarden en organisator van Wakes Up!

'Ook al ga je tien keer op je bek, dat maakt niet uit'

"Drie jaar geleden heb ik voor het eerst gewakeboard, dat vond ik heel erg tof. Omdat ik snowboard-ervaring had, ging het redelijk snel: sprongetjes maken, wedstrijdje doen, je krijgt wat sponsortjes. Maar wakeboarden is gewoon heel erg duur, ik kon het niet betalen. Een kwartier achter de boot hangen kost je € 20. Op een kabelbaan kun je voor € 20 een uur op de plank. Om de onkosten te drukken ben ik gaan lesgeven. In ruil daarvoor kan ik nog even achter de boot hangen, bovendien vind ik het heel leuk om mensen iets bij te brengen. Ik vond dit een leuke plek en leuke mensen. Mijn idee om vrouwen les te geven, vonden ze heel tof. Nu geef ik op maandagavond les bij Zeeburg, Amsterdam. Daar ben ik vijf uur mee kwijt. Daarnaast heb ik mijn eigen evenement opgezet: Wakes up! om vrouwen kennis te laten maken met wakeboarden. Er waren zo'n 60 meiden, een groot succes.

Ik vind het belangrijk om meer vrouwen bij de sport te betrekken. Er zijn statistieken waaruit blijkt dat vrouwen al vanaf jonge leeftijd worden onderdrukt in de sport, door de aanwezigheid van het mannelijk geslacht. In de buurt van mannen hebben ze zoiets van: 'Nou, dat ga ik niet doen hoor'. We kunnen het fysiek ook minder goed, maar het is zonde om het daarom te laten. Met vrouwen onderling is er meer tijd en rust. Ook al ga je tien keer op je bek, dat maakt niet uit. Er is al een heel clubje dat zegt: 'Ik wil alleen met jou varen, Bo.' Eén van de vrouwen die ik lesgeef heeft ook al meegedaan aan het Nederlandse kampioenschap, dat is natuurlijk te

gek.”

www.flyschool.nl

Wie: Bart Bovens

Leeftijd: 25

Woonplaats: Breda

Studie/beroep: School voor Toerisme (NHTV)

Vrijwillig: organisator van Breda Rond

'Soms zijn we wel veertig tot zestig uur in de week bezig'

“Ik was op zoek naar een stageplek voor mijn afstudeerproject, toen ik door een bestuurslid werd gevraagd voor de organisatie van Breda Rond. Het wordt een heel leuk evenement: een fiets- en wandeltocht, met allerlei entertainment er omheen. We hebben een poppenkast, een luchtkussen, muziekbands, troubadours die langs de fietsroute staan, bedrijven houden een open dag. Samen met een studiegenoot zit ik op kantoor bij de Vrijwilligerscentrale, daar werkt één van de bestuursleden en ze hadden nog een plekje voor ons. Soms zijn we wel veertig tot zestig uur in de week bezig. De ene dag ben je op kantoor aan het bellen met de sponsors of regel je een muziekband, de volgende dag zit je bij de gemeente te praten over vergunningen of overleg je met de brandweer. Gisteren hebben we een fietsroute gecontroleerd, daar zijn we wel tien uur mee bezig geweest.

Het is heel afwisselend en ik leer heel veel. Dingen regelen, contacten onderhouden. Ik hoop hier natuurlijk op af te studeren, maar daarnaast krijg ik een schat aan ervaring en een groot netwerk. Dat komt altijd van pas. We hebben voor de grote dag 75 vrijwilligers nodig. Dat was eerst een zorgenkindje, maar als je rondvraagt in je vriendenkring kom je al een heel eind. Ik denk dat veel jongeren ook best willen helpen als je ze vraagt, het is een soort vriendenhelp. Zo zie ik het zelf ook: ik help m'n vader bijvoorbeeld bij de bloedbank-avonden van het Rode Kruis. Ik vind het prachtig om iets neer te zetten. De adrenaline, de *kick* die je ervan krijgt. Het is leuk als je er ervaring mee opdoet die je een baan kan bezorgen, maar ik vind het belangrijker dat ik plezier heb.”

www.bredarond.nl

Wie: Jasper Boon

Leeftijd: 19

Woonplaats: Amsterdam

Studie/beroep: Aankomend student Geschiedenis

Vrijwillig: medewerker in opvangcentrum voor straatkinderen in Ecuador

'Ik heb geleerd om door andermans ogen naar de wereld te kijken'

“Na mijn eindexamen wilde ik wat van de wereld zien. Het is een perfecte tijd, want na je studie rol je meteen in een baan en dan doe je het niet meer zo gauw. Via AFS ben ik een half jaar naar Ecuador geweest, ik heb meegeholpen in een straatkinderproject.

In het begin had ik 's ochtends Spaanse les, maar na een tijdje pik je de taal snel op en werkte ik

fulltime in het tehuis. 's Ochtends ging ik met een Ecuadoriaanse vrijwilliger naar de busstandplaats of de brug, waar veel straatkinderen rondhangen. De meeste mensen lopen met een grote boog om de straatkinderen heen, maar wij maakten een praatje met ze. Dan merk je dat het hele leuke kinderen zijn, dat je met ze kan lachen. Natuurlijk jatten ze wel eens wat, maar ja, ze moeten ook in leven blijven. We vertelden ze dat ze in het opvangcentrum konden douchen en eten krijgen. 's Middags ging ik naar een ander tehuis, waar ik de kinderen Engels of rekenen leerde, met ze ging voetballen of spelen.

Ik logeerde bij een gastgezin, ik had een moeder, twee zusjes en twee broers. Ik draaide helemaal mee in het gezin, als mijn zusjes naar een feest gingen, ging ik mee. In de weekenden maakte ik soms een tripje met andere Europese vrijwilligers naar de jungle of Quito, de hoofdstad.

Veel mensen hebben een mening over de derde wereld, terwijl ze de eerste wereld nog nooit uit zijn geweest. Ik heb geleerd om door andermans ogen naar de wereld te kijken. Ik denk dat de kinderen ook van mij hebben geleerd dat niet alle blanken patsers zijn, die niet naar ze omkijken.

Uiteindelijk was de reis best duur, je betaalt € 4000 voor ticket, onderdak en bemiddeling. Daar heb ik een half jaar voor gewerkt en mijn moeder heeft bijgesprongen. Maar je krijgt er een hoop voor terug, bijvoorbeeld de glimlach van die straatjongen."

www.afs.nl

Wie: Sharon Becker

Leeftijd: 22

Woonplaats: Groningen

Studie/beroep: Bedrijfskunde

Vrijwillig: lid van het Greenpeace actieteam en voorlichter

'Met een man of tien zit je in een cel, zes uur lang'

"Ik vind het belangrijk dat organisaties als Greenpeace hun ding doen, en wilde graag meewerken. Ik wist alleen niet hoe. Toen ben ik twee jaar geleden actief gaan zoeken op internet hoe ik vrijwilliger kon worden. Ik heb me aangemeld bij het actieteam van Greenpeace, dat leek me het meest spannend. Het is echt te gek om dit te doen.

De acties zijn heel gevarieerd en altijd onverwacht. Op het laatste moment krijg je een telefoontje, want het moet natuurlijk geheim blijven. Je krijgt een briefing over wat de actie inhoudt, de middelen die je nodig hebt en dan ga je. Een spannende actie vond ik tegen een bedrijf dat TBT produceert, een giftige stof die verwerkt wordt in verf voor de scheepsindustrie. De TBT lekt in zee en komt in de bodem. We hebben toen vervuilde bagger op het bedrijfsterrein van de producent gestort. De hele dag zijn we bezig geweest om met een grijper bagger van de zeebodem te schrapen. Vanwege de giftige stof droegen we gasmaskers en beschermingspakken. Er zijn grote resultaten bereikt: per 2003 geldt er een wereldwijd verbod op TBT en binnen vijf jaar moeten alle schepen zijn ontdaan van de giftige stof, het moet worden vervangen door een milieuvriendelijk alternatief.

In principe word je altijd gearresteerd. Vaak ben je vastgeketend aan een hek van het bedrijfsterrein met een ketting en een nekslot. Dat wordt doorgezaagd en dan moet je mee naar het bureau. Met een man of tien zit je in een cel, een uurtje of zes. Het is niet alleen spannend, het is ook afzien. Urenlang wachten met een zware ketting om je heupen is best vermoeiend. Maar het geeft me vooral een goed gevoel, dat ik me inzet voor iets waar ik voor sta."

www.greenpeace.nl